

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian lämnas förslag som syftar till att anpassa svensk lagstiftning inom områdena för livsmedel, foder, djurskydd, djurhälsa (inklusive zoonoser och epizootier) samt växtskydd till åtta EG-förordningar som i huvudsak reglerar livsmedels- och fodersäkerhet, livsmedels- och foderhygien samt offentlig kontroll över regelverken om livsmedel, foder, djurhälsa och djurskydd. Förslag lämnas dessutom på genomförande av ett EG-direktiv om skydd mot växtskadegörare i svensk rätt.

Förslagen innebär att livsmedelslagen (1971:511, lagen (1985:285) om foder och lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m. ersätts av tre nya lagar. Vidare innebär förslagen lagändringar i växtskyddslagen (1972:318), lagen (1985:342) om kontroll av husdjur m.m., djurskyddslagen (1988:534), epizootilagen (1999:657) och zoonoslagen (1999:658) samt mindre följdändringar i ytterligare tretton lagar.

EG-förordningarna sammanfaller helt eller delvis med tillämpningsområdet för åtta lagar. För att anpassa och verkställa EG-förordningarna till svensk lagstiftning föreslås därför en enhetlig lagstiftningsmetod. Varje berörd lag kompletterar sådana EG-förordningar som helt eller delvis faller inom tillämpningsområdet för lagen och som regeringen ger till känna i Svensk författningssamling. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut som behövs som komplettering av EG-förordningarna. I lagarna införs dessutom ett nytt bemyndigande som innebär att i fråga om sådana EG-

förordningar som faller inom flera lagars tillämpningsområde meddelar regeringen i verkställighetsföreskrifter vilka bestämmelser som faller inom tillämpningsområdet för just den lagen.

Förslagen i promemorian innebär vidare i huvudsak följande.

Begreppen tillsyn och tillsynsmyndighet ersätts av begreppen offentlig kontroll och kontrollmyndighet. Utöver innehållet i gemenskapsbegreppet offentlig kontroll skall vissa kontrollmyndigheter ha ett samordningsansvar av kontrollen och även utföra det som i dag betecknas som tillsynsliknande uppgifter. Detta regleras särskilt i varje lag.

I lagarna utpekas kontrollmyndigheterna. Det finns dock möjlighet att låta annan kontrollmyndighet än de utpekade utföra offentlig kontroll av vissa frågor om det framstår som mer ändamålsenligt att denna myndighet utför kontrollen av särskilda frågor, exempelvis vissa EG-bestämmelser.

Livsmedelsverket är ansvarigt för den kontrollplan som varje medlemsstat skall utarbeta. Statens jordbrukverk är ansvarigt för den särskilda beredskapsplan som varje medlemsstat skall utarbeta. Möjligheten att föreskriva om rapporteringsskyldighet mellan kontrollmyndigheter utvidgas.

Bestämmelserna om kontrollmyndighetens möjligheter att få tillträde till områden och lokaler samt åtkomst till upplysningar och handlingar i den offentliga kontrollen utvidgas till att gälla även EG-förordningarna. Detsamma gäller kontrollmyndigheternas möjligheter till administrativa ingripanden (föreläggande, förbud och vite). Det förtydligas att dess åtgärder får vidtas utöver vad som följer av EG-förordningarna som kompletteras av respektive lag.

I lagarna läggs till en generell straffbestämmelse om att det skall vara straffbelagt att bryta mot villkor och förbud som följer av de EG-förordningar som kompletteras av lagen.

Det föreslås att en ny livsmedelslag införs. Den nya lagen föreslås få samma tillämpningsområde som den nu gällande livsmedelslagen och omfattar därmed inte bara livsmedel såsom detta definieras i EG-rätten utan även bland annat snus och tuggtobak. Flera av de materiella bestämmelser som i dag finns i livsmedelslagen får ingen motsvarighet i den nya lagen eftersom

motsvarande bestämmelser finns i EG-förordningarna. Samma ordning gäller för livsmedelskontroll i primärproducentledet som för övriga tillsynsobjekt, dvs. ansvaret för kontrollen åvilar Livsmedelsverket, länsstyrelserna och kommunerna.

En lag om foder och animaliska biprodukter föreslås införas. Lagens tillämpningsområde vidgas till att omfatta alla hantering av animaliska biprodukter, dvs. både hanteringen av sådana produkter som foder och övriga hanteringsfrågor som tidigare reglerats genom lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m. Flera materiella bestämmelser upphävs eftersom motsvarande bestämmelser finns i EG-förordningarna. I lagen införs dock ett bemyndigande att föreskriva om fodersäkerhet m.m. av foder till andra djurslag än livsmedelsproducerande djur, vilket inte omfattas av EG-förordningarna. Kommunen är en ny kontrollmyndighet på foderområdet som bör handha den operativa offentliga kontrollen av regelverket om foder på lokal nivå. Kontrollen skall finansieras med avgifter. En straffskärpning införs. Om en förpliktelse av betydelse från hälsosynpunkt uppsåtligen åsidosätts i större omfattning eller på ett annars allvarligt sätt skall dömas till fängelse i högst två år.

Det föreslås att en ny lag om provtagning på djur, m.m. införs. De bemyndiganden som finns i den äldre lagen förs i princip över till den nya lagen. Bestämmelserna om offentlig kontroll m.m. får en tydligare författningsstruktur som överensstämmer med övriga lagar i denna promemoria.

I växtskyddslagen genomförs de bestämmelser i direktivet om skyddsåtgärder mot växtskadegörare som kräver lagform, huvudsakligen nya definitioner. Dessutom föreslås en bemyndigande om avgifter införas samt en möjlighet för kontrollmyndigheten att delegera myndighetsuppgifter till privata kontrollorgan.

I lagen om kontroll av husdjur m.m. utökas tillämpningsområdet till att omfatta även en långsiktig förvaltning av de husdjurgenetiska resurserna. I lagen införs dessutom bestämmelser om kontrollmyndigheter, myndigheternas befogenheter att utöva offentlig kontroll samt möjligheter till ingripanden av kontrollmyndigheten.

Bestämmelserna i djurskyddslagen, epizootilagen och zoonoslagen om kontrollmyndigheter, kontrollmyndigheten befogenheter att utöva offentlig kontroll samt möjligheter till administrativa ingripanden skall gälla även bestämmelserna i de EG-förordningar som kompletteras av lagen.

Förslagen till nya lagarna och lagändringar skall träda i kraft den 1 juli 2006.